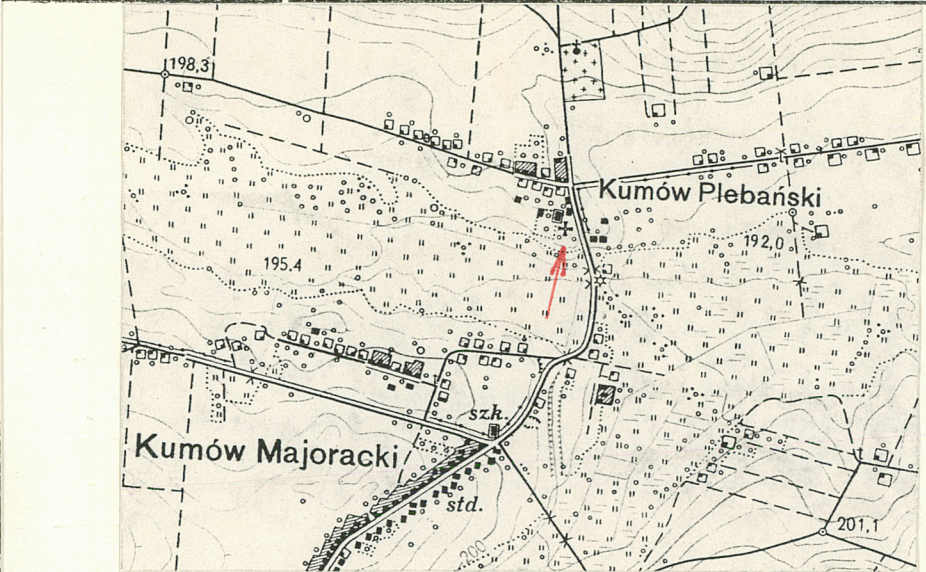
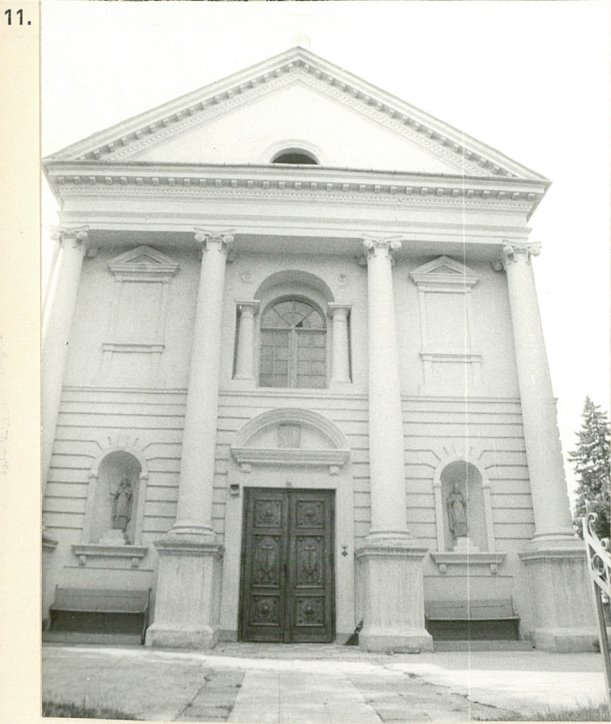
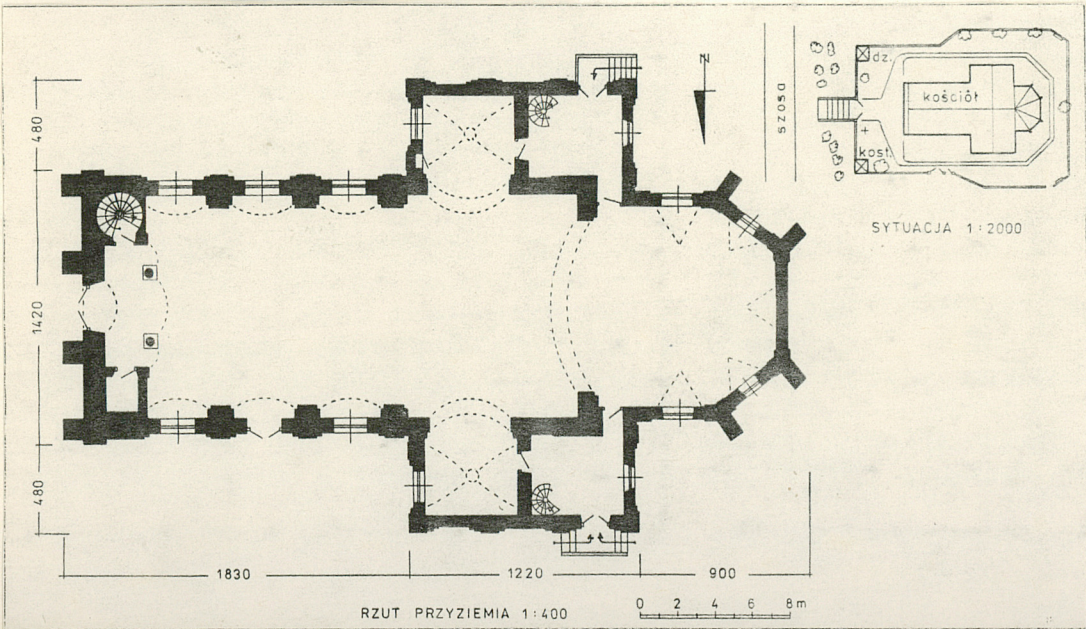

1. Obiekt	2. Czas powstania	3. Miejscowość
621/1 KOŚCIÓŁ PAR. P. W. NAWIEDZENIA NMP	1821 - 1826	KUMÓW PLEBAŃSKI

Skala 1:25 000

Fasada.

4. Adres	Kumów Plebański /b. n./
nr hipoteczny	
5. Przynależność administracyjna	
województwo	chełmskie
gmina	Kamień Leśniowice pow. chełm
6. Poprzednie nazwy miejscowości	Kumów
7. Przynależność administracyjna	
1 VI 1975	
województwo	lubelskie
powiat	chełmski
8. Właściciel i jego adres	Parafia rzym. - kat. w Kumowie /diecezja lubelska/
9. Użytkownik i jego adres	j. w.
10. Rejestr zabytków	
Nr	A/34/317
data	15.05.1967

Kościół zbudowany w latach 1821 - 1826 z fundacji bpa lubelskiego i prymasa Polski /1824-1827/ Adolfa Skarszewskiego. Po wyborze Skarszewskiego na prymasa Polski w 1824 r. budowa ukończona oraz konsekrowana 8 października 1826 r. przez bpa lubelskiego Józefa Marcellina Dziecielskiego.

Kościół założony był na planie "podłużnego" prostokąta. Składał się z nawy i prostokątnego prezbiterium, przy którym /na całej długości/ były od południa skarbiec, od północy zakrystia. Nad skarbcem i zakrystią były łóże kolatorskie, każda z dwoma oknami do prezbiterium i dwoma na zewnątrz o takim kształcie jak w nawie. Elewacje boczne były pięciosiowe o regularnym układzie okien /obecnie trzy osie nawy/. Przed wejściem do zakrystii /od pn./ była przybudówka z desek. W nawie przy głównym wejściu był "buduar" z desek który pełnił funkcję przedsionka. W prezbiterium, oraz na środku nawy i pod ołtarzami bocznymi była posadzka marmurowa z płyt szarych i białych. Pod ławkami była podłoga deskowa, w zakrystii posadzka ceglana. Dach kościoła pokryty blachą żelazną pomalowano na kolor ciemno - czerwony. Na środku dachu była kopuła z sygnaturką obita blachą cynkową w "karpią łuskę". Krzyże na dachu stały na złożonych gałkach. Ściany wewnętrzne pokryto istniejącą obecnie w nawie polichromią. Ściany zewnętrzne pomalowano na kolor "jasny kamienny". Na środku nawy wykonano kryptę dla zmarłego 14 lutego 1839 r. bpa Józefa M. Dziecielskiego. Prawdopodobnie w 2 poł. XIX w. przeniesiono do Kumowa część wyposażenia z kościoła reformatów w Chełmie /chór, ołtarz główny i dwa boczne, ambona/.

Sytuacja. Kościół położony w południowej części Kumowa Plebańskiego, po zachodniej stronie szosy przebiegającej przez wieś. Usytuowany na lekkim wzniesieniu terenu opadającym w kierunku południowym i wschodnim. Po drugiej stronie szosy pozostałości rezydencji biskupów chełmskich i lubelskich. Ok. 30 m na północ dawna /ob. organistówka/ i nowa plebania.

Materiał, konstrukcja, technika. Kościół murowany z cegły, otynkowany. Dach pokryty blachą ocynkowaną. Na sygnaturce i kalenicy kute krzyże żelazne. Więźba krokwiowo - stłocowa wzmocniona jętkami i zastrzałami. W nawie sufity. W kaplicach murowane sklepienia. Posadzka cementowa w motywie sieciowym /płytki jasne i ciemne/. W zakrystiach od zach. okna dwuskrzydłowe, sześciopolowe. Pozostałe okna zamknięte półkoliście, wielopolowe w metalowych ramach z motywem promieni w górnej części. W prezbiterium dwa okna z witrażami /1907 r./ Drzwi w elewacjach dwuskrzydłowe, dębowe płycinowe na zawiasach francuskich, pomalowane farbą olejną. Główne drzwi z ozdobnymi płycinami, od wewnątrz z zasuwą wpuszczaną w otwory glifu. Wewnątrz drzwi jednoskrzydłowe sosnowe płycinowe na zawiasach francuskich pomalowane farbą olejną. Do pomieszczeń pod chórem drzwi wybite ćwiekami. Krypta przykryta drzwiami dębowymi dwuskrzydłowymi z żelaznymi uchwytami. Chór drewniany wsparty na dwu murowanych kolumnach i ścianach pomieszczeń klatki schodowej i składziku. Na chór schody deskowe, kręcone. Do skarbcza i składziku nad zakrystiami, schody kręcone żelazne z żelazną balustradą.

Rzut. Kościół na planie krzyża łacińskiego z prostokątną nawą, nieco węższym zamkniętym trójbocznie prezbiterium od zachodu oddzielonym od nawy tęczą. Symetrycznie po bokach nawy kaplice boczne i zakrystie. Pod chórem symetrycznie po obu stronach dwa pomieszczenia: na klatkę schodową i składzik.

Bryła. Nawą, kaplice boczne i prezbiterium jednakowej wysokości, przykryte dachem dwuspadowym, zamkniętym od zachodu trójspadem. Na przecięciu kalenic nawy i kaplic ośmioboczna sygnaturka zwieńczona hełmem.

Elewacje. Fasada w formie portyku przyściennego, dwukondygnacyjowa, trzyosiowa, rozczłonkowana czterema kolumnami jońskimi na cokołach, dźwigającymi belkowanie oraz trójkątny szczyt ujęty wydatnym gzymsem kroksztynowym. Dolna część fasady boniowana. Na osi głównej portal z półkolistym ogzymbowanym przyczółkiem, symetrycznie po bokach nisze obramione gzymsem z rzeźbami śś. Mikołaja i Wojciecha. Ponad portalem półkoliście zamknięte okno we wnęcie typu serliany z dwiema kolumnami tokańskimi. Po bokach ślepe okna w obramieniach architektonicznych z ogzymbowanymi trójkątnymi przyczółkami. Szczyt z półkolistym oknem, zwieńczony kamienną sterczyną z kulą i krzyżem. Na narożach fasady kamienne wazy. Elewacje boczne rozczłonkowane pilastrami tokańskimi, pomiędzy którymi płytkie wnęki zamknięte odcinkowo. Pilastry kaplic bocznych z girlandą na głowicy. W prezbiterium w miejscu pilastrów dwuoskokowe skarpy. Obiegające wokół belkowanie z profilowanym gzymsem wieńczącym. Elewacje i szczyty kaplic ujęte gzymsem kroksztynowym. Otwory okienne obramione gzymsem. Nawą trójosiową z trzema oknami zamkniętymi półkoliście. Kaplice boczne trójosiowe dwukondygnacyjne. W przyziemiu otwór drzwiowy na osi skrajnej i drzwi ślepe na drugiej, nad którymi półkoliste ogzymbowane przyczółki. Nad nimi prostokątne płyciny obramione gzymsem. Na osi środkowej ogzymbowana nisza. W szczycie relief wypukły z motywem Opatrzności. Elewacje boczne kaplic z oknem na osi. Na tylnej ścianie prezbiter-

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa ~~xxxx~~ zabudowy	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
ok. 6000 m ³	636 m ²	sakralne	sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
c. d. punktu 12. W 1907 r. z funduszy hr. Witolda Poletyło i staraniem ks. M. Dzwonkowskiego kościół powiększono. Zachowano tylko nawę i część ścian bocznych zakrystii i skarbcza. Tylne ściana była zapewne w miejscu obecnego łuku tęczowego. Rozebrano zakrystię, skarbiec, prezbiterium i sygnaturkę na dachu. Zbudowano dwie zakrystie obok kaplic bocznych i prezbiterium. Nad zakrystiami były "ubikacje", które przed 1920 r. zamieniono: jedną na skarbiec, drugą na skład sprzętów i światła kościelnego. Rozebrano "buduar" przy wejściu głównym. W prezbiterium umieszczono dwa witraże wykonane w zakładzie św. Łukasza w Warszawie. Namalowano obrazy na sufitach, pomalowano ściany wewnętrzne. Ułożono posadzkę cementową. W takim stanie kościół przetrwał do chwili obecnej. Gruntownie remontowany w 1953 r.		Obiekt w dobrym stanie technicznym.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		Wskazane pomalowanie dachu na kolor ciemno - czerwony.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

Archiwum Archidiecezjalne w Lublinie
1. Akta kościołów, sygn. IV b 102

22. Bibliografia

Katalog zabytków sztuki w Polsce, t. 8 woj. lubelskie,
zesz. 5 pow. chełmski, W-wa 1968.
M. T. Zahajkiewicz, Diecezja lubelska. Informator histo-
ryczny i administracyjny, Lublin 1985.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowania sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst Józef Stefański X 1992 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki

j. w.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotograf.

j. w.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów

PSOZ Chełm

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

wkładka nr 1,2

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
KUMÓW PLEBAŃSKI	KOŚCIÓŁ PAR.	c. d. punktu 13 karty

ium ślepe okno na osi i litery w tynku "JHS".

Wnętrze. Ściany nawy rozcłonkowane kanelowanymi pilastrami tokańskimi dźwigającymi belkowanie z wydatnie profilowanym gzymsem. Pomiedzy pilastrami wnęki arkadowe zamknięte łukiem odcinkowym. Otwór tęczowy i otwory do kaplic bocznych zamknięte półkoliście. Ściany kaplic i prezbiterium z belkowaniem i gzymsem wieńczącym analogicznym jak w nawie. W nawie ściany pomalowane farbą olejną na kolor perłowy, pilastry i gzymsy na kolor jaśniejszy, w tym pilastry w środku ciemnoczerwone z kreskami złożonymi złotem malarskim. Lamperia z naśladowaniem marmuru ciemno - czerwonego. W nawie sufit płaski z olejnym obrazem MB "Muryłowskiej" /Assunty/ i obrazem św. Trójcy malowanym farbami wodnymi /1907 r./. W kaplicach bocznych i prezbiterium sklepienie kolebkowe z lunetami. Belka tęczowa z falistym wyłamaniem na którym krucyfiks /k. w. XVIII/ z rzeźbami św. Jana Ewangelisty i św. Magdaleny /?/. Przy tylnej ścianie chór muzyczny wsparty na dwóch kolumnach tokańskich z rokokowym /3 ćw. XVIII w./ parapetem wybrzuszonym w części środkowej, z deskową płycinową balustradą. Płyciny zdobione, przedzielone kolumnienkami. Na tylnej ścianie dwie iluzjonistyczne nisze z malowanymi rzeźbami św. Piotra i Pawła. Prezbiterium oddzielone od nawy żelazną ażurową balustradą /1907 r./.

Wyposażenie. Ołtarze drewniane, główny i dwa boczne regencyjne /2 ćw. w. XVIII/. W ołtarzu głównym obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem /2 poł. w. XVII/. W bocznym południowym obraz MB Różańcowej ze św. Dominikiem i Brygidą /XVII/XVIII/, w bocznym północnym obraz św. Walentego /XIX w./. W kaplicach bocznych ołtarze w typie regencyjnych z obrazami: Chrztu Pana Jezusa /od północy/ i Wniebowzięcia NMP /od południa/. Ambona regencyjna /2 ćw. w. XVIII/ z nowszym baldachimem. Organy z 1826 r. Chrzcielnica w typie późnobarokowym. Stalle, ławki i konfesjonał zapewne z 1 poł. XIX w. W zakrystiach dwa krucyfiksy /XVII i XIX w./. Nad wejściem z zakrystii do kaplicy pn. marmurowa tablica erekcyjna z rytym napisem /1824 r./. Nad wejściem do kaplicy pd. analogiczna tablica inskrypcyjna na pamiątkę konsekracji. Na południowej ścianie nawy obok kaplicy bocznej epitafium bpa lubelskiego Józefa Marcellina Dziecielskiego /zm. 14 lutego 1839 r./.

Wkładkę założył: Józef Stefański X 1992 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Wzór ODZ 1978 r.

1. Miejscowość

KUMÓW PLEBAŃSKI

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Fasada i elewacja pd.

Elewacja pd.

Elewacja tylna /zach./.

Wkładkę założył:

Miejsce przechowywania:

Wnętrze - widok na ołtarz główny.

Wzór ODZ 1978 r.

Wnętrze - widok na chór.

Wnętrze - kaplica boczna /od pn./.

Wnętrze - sufit w nawie.

